

PRISTANIŠKI DELAVCI SE VRNEJO NA DELO

Drugi mornariški delavci pa so še vedno na štrajku. Dva delavca ubita v Kohlerju, Wis. Obsedno stanje v Minneapolisu se nadaljuje.

SAN FRANCISCO. 29. julija. — O. K. Cushing, predsednik vladarjev delavskega odbora, ki je bil za izravnavo stavke pristaniških delavev na Pacifiku, je nocoj naznali, da se je štrajk pristaniških delavev končal in da se bodo možje v torek ob 8. uri zjutraj vrnili na delo v vseh pristaniških mestih na Pacifiku.

Štrajk 12.000 mož, ki se je začel 9. maja in ki je izval hude boje in štiridnevno generalno stavko v tem mestu, se je izravnalo, ko so unijski voditelji odstopili od nekaterih zahtev, druge pa so prepustili arbitraciji. Med drugim so delavci odstopili zahtevu, da hočejo kontroliратi najemanje delavnih mož, kar je bila ena izmed glavnih spornih točk.

Med tem pa se štrajk več drugih strok marinskih delavev še vedno nadaljuje. To so delavci, ki delajo na ladjah.

Glašem dosežene poravnave, bodo odločitve arbitracijskega odbora obvezni za obe strani in

ako se bo zahtevi za višje meze, med ugodilo, bo veljavna od dneva, ko so se možje vrnili na de-

lavo.

CHICAGO. 29. julija. — Včeraj je dospelo v Kohler, Wis., vojaštvo državne milice. Governer države Wisconsin je odredil mobilizacijo po krvavem boju pred Kohlerjevo tovarno, v katerem sta bila v petek zvečer ubita dva delavca, 21 mož pa je bilo ranjenih. Minneapolis, kjer je že 13 dni v teku štrajk vozniškov, je še vedno pod obsednim stanjem in vojaštvo vlada z želeno roko. Gov. Olson je na eni strani umaknil vso protekcijo podjetnikom, na drugi pa je tudi odločno nastopil proti piketiranju. Včeraj je vojaštvo prijelo na ducate piketov ter jih odpeljalo v vojaško taborišče.

MacDONALD SE VRNE DOMOV?

HALIFAX, Kanada, 28. julija. — Poveljstvu britiske bojne krizarke Dragon, ki se mudi v tukajnjih vodah, je bilo naročeno, naj drži ladjo v pripravljenosti, da bo lahko vsak čas odpulta proti Angliji s premijerjem MacDonaldom na krovu. MacDonald se nahaja v Kanadi na počitnicah, a ga je evropska situacija tako vznemirila, da se pripoveduje, da v slučaju nadaljnih zapletljajev takoj odrine proti domu. Dragon je ena izmed najhitrejših angleških bojnih krizark in bi lahko preplula pot med Halifaxom in Londonom v štirih dneh.

Mladenci umrl

V nedeljo popoldne je umrl Anton Andolšek, star 29 let, stanovalčec na 1289 E. 82 St. Rosen je bil v Clevelandu. Tukaj zauča tri brata in eno sestro. Pogreb se bo vršil v sredo zjutraj ob 9. uri v cerkev sv. Vida iz pogrebnega zavoda Frank Zakrajška, 1105 Norwood Rd. Najpočiva v miru!

Žena governerja Pinchota žigosa NRA in generala Johnsona

Ideja NRA je bila dobra, pravi bojevita žena pennsylvanskega governerja, toda gen. Johnson se je izkažal za izdajico v interesu Wall Streeta.

V soboto je v Clevelandu govorila Mrs. Cornelia Bryce Pinchot, bojevita žena governerja Gifforda Pinchota iz Pennsylvanije, ki je že ponovno nastopila na delavskih in unijskih shodih kot govornica ter šla celo v vrste piketov, ko so bili delavci v raznih krajih Pennsylvanije na stavki.

Mrs. Pinchot je dospela sem z aeroplonom ter je govorila ob 6. uri zvečer na velikem shodu clevelandskih unij, ki se je vršil v Brookside parku. V srednjem govoru je brezobzirno udarila po NRA in gen. Johnsonu. Rekla je:

"Ideja NRA je bila dobra, ampak general Johnson se je izkažal za izdajico ter jo prikrojil tako, da služi samo Wall Street. On je gledal, da se je pravilnike sestavilo tako, da postanejo bogatini še bogatejši, reuze pa še revnejši."

Mrs. Pinchot je nato izjavila, da so močne delavske unije edino sredstvo, če se hoče Ameriko rešiti fašizmu.

"Unije se morajo organizirati, kot še nikoli prej," je rekla govorница, "če si hočejo pridobiti pravo industrijsko demokracijo, svoje pravice pod NRA kot so bile v začetku, nove pravice kot je brezposelnostna zavarovalnina. Ta zakon bi pomilil, da delavec v času brezposelnosti dobri od vlade penzijo v gotovini. Pomnite, ne miloščino, temveč penzijo v gotovini, dokler zoper ne nobdi dela. V tem nič radikalnega in tudi nič novega. Mnogo dežel že imata zakone in tudi dve države pri nas jih imata. Brezposelnostna zavarovalnina bi preprečila novo depresijo."

Kompanijske unije so naveden trik delodajalcev, je rekla Mrs. Pinchot. "Še nikdar nisem slišala o nobeni kompanijski uniji, ki se je borila za višje meze in krajše ure. Kompanijske unije so vedno za reči, katerih delavci ne marajo."

POLICIJA NI OBOROŽENA ZARADI LEPŠEGA

MINNEAPOLIS. 28. julija. — Ko je delavska deputacija pri tukajnjem županu Brainbridgu protestirala proti streljanju minneapoliske policije na stavkujoče voznike, jo je dični župan robato nahrulil: "Mar mislite, da ima policija puške zaradi lepšega?"

Deputacija, ki jo je vodil uradnik unijskega glasila R. D. Cramer, je zahtevala od župana, da nemudoma odstvari policijskega komisarja Johannesa, češ Johannes je "orodje podjetniške zvezze." Ko je župan njihovo zahtevu odklonil, so odpodlanci izjavili, da bodo zahtevali od govornika Olsona, da proglaši obsedno stanje, ter s tem odvzame policiji njeno moč.

Klobučarski štrajk po 5 mesicih končan

Julius Uchitel, poslovni zastopnik unije klobučarskih delavcev, je v soboto naznani, da se je končal štrajk pri Cleveland Hat Manufacturing Co., ki je trajal pet mesecov. Rekel je, da je družba obljubila sprejeti na delo vse, ki so bili na štrajku in da se je tudi druga sporna vprašanja poravnalo v obojestransko zadovoljstvo. Kompanija pa ni tozadovno podala še nobene izjave. V stavki je bilo prizadetih tudi večje število slovenskih žensk in deklet.

Bančna reorganizacija

Do pretekli sobote je bilo za reorganizacijo North American Trust banke podpisanih 4954 delnic, delničarjev je bilo 1159, načrt za likvidacijo stare banke pa so podpisali vlagatelji, ki po sedajo vloge v znesku \$2,011,086.

Seja veseličnega odbora

Jutri, v torek, ob 8. uri zvečer se vrši seja veseličnega odbora za 15-letnico Slov. Domu Holmes Ave. Vsi društveni zastopniki so prošeni, da se sejje gotovo udeležijo. — Tajnik.

Poročno dovoljenje

Poročno dovoljenje sta dobila Mr. Albert Strniša, 6508 Edna Ave. in Miss Anna Merhar, 1245 Norway road. Bilo srečno!

Ameriški polet v stratosfero se je ponesečil

Balon se je raztrgal v višini 60,000 čevljev. Trije častniki so se resili s skokom na zemljo s pomočjo parasutov.

LOOMIS, Neb., 28. julija. —

Tu se je danes s fliskom končal poskus treh ameriških častnikov, ki so se dvignili v zrak z največjim balonom, ki se ga je kdaj zgradilo, v pričakovanju,

da posekajo vse dosedanje rekorde za dvig v stratosfero.

Balon, ki se je dvignil v zrak v Rapid City v South Dakoti, je v

višini 60.000 čevljev počil, v vi

šini 5000 čevljev pa se je odtr

gal do njega gondola, v kateri

so se nahajali častniki, nakar so

slednji s parašuti poskakali na

zemljo. Balon je cisto uničen,

ravnako gondola z dragocenimi

znanstvenimi instrumenti, v

vsi trije možje pa so ostali nepo

škodovani. Stratosferični balon

se je vsega skupaj nahajal v

zraku 10 ur in 15 minut.

DEMONSTRACIJA PRED NEMŠKIM POSLA- NIŠTVOM

WASHINGTON, 28. julija. — Tu je bilo danes arretiranih pet komunistov, ki so vodili demonstracijo pred nemškim poslanstvom. Hoteli so videti poslanika Luthra, da mu izročijo protest radi preganjanja delavcev v Nemčiji, toda poslanik jih je hotel sprejet. Policia je arretirala voditelje demonstracije, ker niso imeli dovoljenja za pochod. Ostali demonstranti so se razšli mirno, ampak so obljubili, da se pozneje vrnejo v večjem številu.

IGRALKA MARIE DRESLER JE UMRLA

SANTA BARBARA, Cal., 28. julija. — Tu je danes umrla popularna filmska igralka Marie Dressler, ki je šele na staru leta dosegla svoje največje uspehe.

Bila je 62 let starca ter je že več

tednov visela med življem in smrtno.

Z delom v filmih je prenehala šele pred nekaj meseci,

da je odšla iz Mestne hiše v

katedralo Sv. Štefana, kjer je

kardinal Innitzer izvršil pogrebne obrede in govorila sta tudi

predsednik Miklas, in princ

Starhemberg. Prisostvovali so

poslaniki številnih držav, med

njimi tudi ameriški. Dollfussova

vdova se je opirala ob roko

prince Starhemberga. Vstop v

cerkev so dobili le izbrani krogci,

toda zunaj je stalno na tisoč ljudi.

Mnogi so jokali, ko so se govoriki ob krsti poslavljali od

pokojnega, toda njegova vdova,

dasiravno skrajno potrta, je imela suhe oči.

Njena dva otroka sta ostala v Ricciane, v Italiji, v oskrbi Mussolinijeve žene

ter še ne vesta, da je njun oče

mrtev. Povedala jima bo o tem

mati, ki se je po pogrebu takoj

vrnila v Riccione. Mnogo pozor-

nosti sta v žalnem sprevodu

vzvajala oče in mati Dollfussa,

ki sta oba preprosta kmeta.

Pozdravi iz Chicaga

Pozdrave iz svetovne razstave v Chicagu pošiljajo uredništvo slediči: Mary Sluga, Angela Polis, Dorothy Sterniša, Jennie Pust, Jenny Satey, Mrs. Louis Batich, Mrs. Mary Kushlan, Mrs. Žigavic ter Stan in Christine Kebe. Hvala!

Davek od pijače

Jutri 31. julija je zadnji dan za plačitev posebnega zvezneg daveka (Federal Special Tax), ki ga morajo plačati prodajalci piva, vina in žganja. Davek se plačuje v internal revenue uradu v zveznem poslopu.

Na obisku

Na obisku pri sorodnikih v Clevelandu se mudi Mr. Matt Šuštar iz St. Mary's, Pa., ki je pred leti živel tukaj. Zglasil se je tudi v našem uredništvu. Po zdravljenju

Oton Habsburški se pripravlja na povratek?

BRUSELJ, 28. julija. — V tu-

kašnjih vladnih krogih se govorovi o možnosti, da bi poskusil nadvojvoda Oton, sin zadnjega avstrijskega cesarja Karla, in ki živi sedaj v Belgiji, povratek v Avstrijo. Vladne avtoritete so vsled tega naročile upravam vseh letališč v Belgiji, da nemudoma sporoča oblastim, ako bo kdo privatno najel kako letalo. Otonu in njegovem materi, eks-cesarji Ziti, pa je bilo sporočeno, da lahko vsak čas zapusti Belgijo, da pa morata to javiti oblastem, kajti belgijska vlada mora v slučaju nujnega odhoda v tem takoj obvestiti vse zainteresirane države.

LOOMIS, Neb., 28. julija. — Tu se je danes s fliskom končal poskus treh ameriških častnikov,

ki so se dvignili v zrak z največjim

balonom, ki se ga je kdaj zgradilo,

v pričakovanju,

da posekajo vse dosedanje rekorde za dvig v stratosfero.

Balon, ki se je dvignil v zrak v

Rapid City v South Dakoti, je v

višini 60.000 čevljev počil, v vi

šini 5000 čevljev pa se je odtr

gal do njega gondola, v kateri

so se nahajali častniki, nakar so

slednji s parašuti poskakali na

zemljo. Balon je cisto uničen,

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOST"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PTG. & PUB. CO.

6231 St. Clair Ave. HENDerson 5811

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

VATRO J. GRILL, Editor

Postage Paid at Cleveland, Ohio, and at other Post Offices throughout the United States

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post-Office at Cleveland, Ohio, Under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

K DNEVNIM DOGODKOM

Tekom generalne stavke v San Franciscu je kapitalistično časopisje hitelo pisati, da še nobena generalna stavka v zgodovini delavskih bojev ni uspela, da so se vse izjavile, kar je po mnenju tega časopisa pomenilo, da tudi sanfranciška generalna stavka ne more uspeti. Generalna stavka v San Franciscu je bila res klavrnja polomila, a ne zato, da bi bilo nemogoče izvesti uspešno generalno stavko, temveč zato, ker delavstvo ni bilo pripravljeno za boj v takem obsegu, ker ni imelo sposobnega in dovolj odločnega vodstva in ker se je v svoji sveti naivnosti dalo potegniti za nos s "komunističnim" bavbavom. Spričo teh dejstev je bila generalna stavka v San Franciscu že vnaprej izgubljena še predno se je prava začela. Ampak, če bi bili sanfranciški delavci s svojo generalno stavko uspeli, bi to ne bila prva uspešna stavka v zgodovini delavskih bojev, kakor je zatrjevalo svojim čitateljem od kapitalističnih interesov kontrolirano meščansko časopisje. L. 1905 je bila proglašena v Petrogradu (danes Leningrad) v Rusiji generalna stavka, ki je bila uspešna in s katero je rusko delavstvo izsililo od avtokratične vlade tako zvani oktoberški manifest, ki je pomenil važne politične koncesije. In ko je bila l. 1920 v nevarnosti nemška republika in weimarska ustava, so jo rešili nemški socialisti — generalnim štrajkom. In verjetno je, da bi jo bili lahko ponovno rešili l. 1932 na isti način. Generalne stavke torej niso vnaprej zapisane neuspehu, če je delavstvo zrelo za tako akcijo in pripravljeno nanjo, in če ima poštene, sposobne in energične voditelje.

* * *

Konfuzija v Avstriji je še vedno konfuzija. Poročila, ki prihajajo iz Avstrije, si v marsičem čudno nasprotujejo, da človek ne ve, katerim bi verjel. Medtem, ko nekatera poročila javljajo, da je nacijski puč v glavnem že zatrt, pa druga poročila trdijo, da so rebelni naciji v mnogih krajih zmagoviti in da novi kancelar Starhemberg nervozno apelira na prebivalstvo dežele za pomoč proti upornikom. Gotovo je zaenkrat samo to, da je Dollfuss mrtev, da je zavzel njegovo mesto princ Starhemberg, potomec nekdajih roparskih baronov, da se vršijo na Gorenjem Štajerskem in Koroškem vroči boji med rebeli in vladnimi četami in da Italija grmadi vojaške čete ob avstrijski meji, medtem ko generalni štab Jugoslavije in Čehoslovaške tudi ne spijo. Drugače smo pa še v negli in treba bo počakati, dokler se položaj na kakršenkoli način ne razčisti.

* * *

Kaj bi se utegnilo zgoditi, če bi avstrijski naciji postali zmagoviti in bi Mussolini izvedel svojo grožnjo, ter poslal svojo armado preko Brenerja? Gotovo nič dobrega. Jugoslavija na pr. bi tega ne marala mirno gledati in bi v tem slučaju najbrž tudi jugoslovanski generali posneli Mussoliniju ter poslali svoje čete preko meje v Avstrijo, v čemer bi obstojala resna možnost vojnega konflikta med Jugoslavijo in Italijo. Poleg tega bi bilo v slučaju italijanske invazije Avstri-

(Dalje v 6. koloni)

UREDNIKOVA POŠTA

Nekaj, česar bo mladina vesela

Cleveland, Ohio

V jeseni bo dve leti, odkar sem zbral okrog sebe v New York City mladino slovenskih staršev in ustanovil "Mladinski zbor." Tako k prvi skušnji je prišlo veliko število otrok in danes je to največji slovenski pevski zbor v New Yorku. Tu si so njihovi koncerti najboljše obiskani. Namen tega zbora je,

da se otroci slovenskih staršev združujejo, da se na skupinah zabavajo in da se potom zabave učijo naših lepih narodnih melodij. Za vsako vajo se jim pravi kakšen mali "surprise" in tako se jih priveže, da komaj čakajo, kdaj bo prihodnja skupina. Vse to rodi potem začeljene sadove. Mladina se navduši za slovenski jezik ter njega pesem in tako raste tudi spoštovanje do zemlje njihovih roditeljev. Omenjeni zbor je imel v New Yorku že več koncertov z velikanskimi uspehi v veselju naših mladini sami in v največje zadovoljstvo staršev in naših rojakov v splošnem. Ne stane to nikogar nič. Pač pa imajo duševni užitek od tega naši rojaki in v gotovi meri člani "Mladinskega zborja." Ob gotovih prilikah, kakor n. pr. o Božiču se jih obdarju s primernimi dariloma za njihovo delo, ali se jim pa pripravi prosti izlet v poletnem času. Cela stvar ima idealen namen in se kot taka izvršuje.

Za letošnje počitnice sem se odpravil na svetovno razstavo v Chicago. Tja grede sem se ustavil v Clevelandu in govoril o delovanju mladine v New Yorku z nekaterimi tukajšnjimi rojaki. Izrazila se je želja, da bi se kaj sličnega napravilo tudi tukaj. Razumljivo je, da bi imel v Clevelandu Mladinski zbor še večje uspehe, kot v New Yorku zato, ker je tukaj več Slovencev in tako več slovenskih otrok. Prav z luhkoto bi mladina še bolj dvignila našo pesem in svetu pokazala vrednost naših narodnih zakladov. Mogoče je to z močnim in velikim zborom.

Na potu iz Chicago sem se zopet ustavil tukaj in sklenil se, da se ustavim Mladinski zbor v Clevelandu. Vam, slovenske matere in ocjetje polagam na srce brez nepotrebnih fraz, da upišete svoje otroke v ta zbor. Čim več jih bo, tem lepše bo. Jaz se ne strašim dela, pre-skrel bom ves notni materijal in vse druge stvari, ki so potrebne za to. Na vaši strani niso zvezano z nikakimi stroški. Za otroka ni potrebno nobeno posebno znanje. Tudi si ne delajte predsodkov, da Vaš otrok ne zna peti ali da nimam posluha. Če nima posebnega posluha, ga pa pri zboru dobil, kajti mlad človek se marsičemu priči. Pesem vedno razvedri človeka, ga razveseli in mu ustvarja čut za lepoto in dobroto. Zato je najbolje, da se otroka že v zgodnjih letih navaja na petje in glasbo, ker to vpliva v dober pomenu na razvoj njegovega značaja. Tudi naj vas ne zadržuje, da ne bi upisali otroka v "Mladinski zbor," če Vaši otroci ne govorijo slovensko. V pesmi se bodo vsemu pričuli. V New Yorku je članica Mladinskega zabora deklica irskih staršev, ki ni imela pojma o slovenščini, pa danes prav čvrsto poje naše pesmi ter lepo in pravilno izgovarja slovensko besedilo.

V Mladinski zbor v Clevelandu se lahko upiše dečki in dekle od 6 do 14 leta. Lahko pisište ali telefonirate direktno meni na naslov: Anton Šubelj, care of Mr. Plevnik, 694 E. 152 ja.

Nekaj za vse

Trakulja se razvije v človeškem črevusu iz iker svinjskega mesna in doseže po 11 do 12 tedenih dolžino 3 do 4 m.

#

Na visokem morju je zrak v oddaljenosti 500 do 100 km od kopnega večinoma prost vseh klic.

#

Proti utrujenosti, ki se rada loti bolnikov na pljučih, zapisujejo v najnovejšem času preprat kalcian, zmes mlečnokislega natrikalca in mlečnokislega natrija.

Premagana smrt

Oživljanje možganov — najnovejši triumf moderne medicine.

Vodja kirurške vseučiliške klinike v Bazlu prof. dr. Henrich poroča o senzacionalnih poskusih, ki jih delajo na tej kliniki za obujanje mrtvecev.

Dosedanji poskusi za oživljajanje, tudi umetno dihanje, imajo pred vsem pomen dražilnega sredstva za srce in pljuča; u-

trip in dih pa zavisa na zadnje od možganov, ki pošiljajo življenske impulze v ves organizem. Kazalo bi tedaj, da bi se oživljavanja lotili takoj — in to de-

lajo v Bazlu.

Možgani potrebujejo za svoje življjenje v prvi vrsti kisika. Če jim tega zmanjka, se morajo dobesedno zadušiti. Zato so že prej poskušali umirajočim vibravzgavitvi v žile kisika, ki naj bi možganom pomagal v njihovem boju proti smerti. Postopek je v nekaterih primerih imel naravnost čudovit uspeh, a ni naravnata, zato je nepopoln, nezanesljiv.

Na bazelski kliniki so ga izpopolnili s tem, da odvzamejo poskusni živali, čije življenske funkcije so se že ustavile, iz žile z ogljikom nasičene, temne, mrtve krv, jo zunanj telesa v posebnem aparatu kakor v ključih nasitijo s kisikom, da postane spet svetla, in jo nato vibravzgavajo v vratno žilo dovodnico. Možgani pod vplivom te krv oživijo in oživijo tudi organizem, v kolikor je to sploh mogoče.

Popolnoma mrtvih bitij namreč tudi ta metoda ne more več spraviti v življjenje. Daje pa možnost, da se izkoristi še prav zadnje življensko delovanje v možganih, ki ga ni več opaziti z nobeno pripravo in ki trajajo še do 20, 25. minut po ugotovljivem zadnjem znaku življjenja. Tako daleč po uradni "smrti" ni mogla doslej nobena metoda oživiti mrtveca, bazelska metoda pa to zmore. In v tem je nje veliki pomen.

Doslej so po njej delali poskuse sicer samo z živalmi, s psi, a uspehi so, kakor rečeno, zadovoljivi, da jih bodo preizkusili sedaj tudi na ljudeh. In nato, da bodo uspeli. Prav tem uporabljam še poseben električni aparat, ki opravlja sam poskuse z umetnim dihanjem, in novo srčno gresilo, ki ga je izumil in na samem sebi zblaznil pogumom preizkusil neki nemški raziskovalec. To gresilo se da, n. pr. skozi odvodnico v roki, potisniti v sredino srca, ker omogoča, da se tam odložijo poživiljajoča lečila.

Tako so tožile med seboj egiptovske dame na svojih venčkih. Toda na jed in pijačo niso to zvezano z nikakimi stroški. Za otroka ni potrebno nobeno posebno znanje. Tudi si ne delajte predsodkov, da Vaš otrok ne zna peti ali da nimam posluha. Če nima posebnega posluha, ga pa pri zboru dobil, kajti mlad človek se marsičemu priči. Pesem vedno razvedri človeka, ga razveseli in mu ustvarja čut za lepoto in dobroto. Zato je najbolje, da se otroka že v zgodnjih letih navaja na petje in glasbo, ker to vpliva v dober pomenu na razvoj njegovega značaja. Tudi naj vas ne zadržuje, da ne bi upisali otroka v "Mladinski zbor," če Vaši otroci ne govorijo slovensko. V pesmi se bodo vsemu pričuli. V New Yorku je članica Mladinskega zabora deklica irskih staršev, ki ni imela pojma o slovenščini, pa danes prav čvrsto poje naše pesmi ter lepo in pravilno izgovarja slovensko besedilo.

Nekaj za vse

Trakulja se razvije v človeškem črevusu iz iker svinjskega mesna in doseže po 11 do 12 tedenih dolžino 3 do 4 m.

#

Na visokem morju je zrak v oddaljenosti 500 do 100 km od kopnega večinoma prost vseh klic.

#

Proti utrujenosti, ki se rada loti bolnikov na pljučih, zapisujejo v najnovejšem času preprat kalcian, zmes mlečnokislega natrikalca in mlečnokislega natrija.

ŠKRAT

Televizijsko gledališče

Najnovejše tehnisko čudo

Iz Londona so sporočili vest, ki po svojem pomenu ne zaostaja za vestjo o otovoriti prvega nemega ali poznejše zvočnega kinematografa na svetu. V dvorani v Blackpolu, ki ima prostora za 3000 ljudi, otovorijo te dni televizijsko gledališče, ki bo predvajalo na normalnem projekcijskem platnu zanimive dogodke na Angleškem in Irskem neposredno potem, ko se bodo izvršili. Tehnična sanja, ki sta jo pred desetletji sanjala Jules Verne in Bellamy je postala s tem resnica.

Jules Verne pripoveduje v nekem svojem romanu, kako zasledujejo dogodke, ki so se dogajali na površju, Bellamy je opisoval, kako bodo ljudje v 1. 2000. v udobnem fotelju ali v spalnici na podoben način prisostvovali n. pr. boksarskemu matchu, ki se bo vršil morda nekje 500 km daleč. Bellamy je imel prav in se je malo zmotil: ta velika reč se ni izpolnila v letu 1. 2000., temveč sedem desetletij prej.

Bila pa je dolga pot do prvih poskusov s telegrafskim prenosom slik do tega pomembnega mejnika v zgodovini filma in gledališča. Razvoj te ideje je tesno zvezan z odkritjem skrivnostne sposobnosti prvine selena in po nej tako zvane fotoelektrične stanice, da sta v večji ali manjši meri prevodnika za električni tok, čim več ali čim manj svetlobe pada na njiju. Tenak svetlobni žarek "otipa" sliko, ki naj se brzojavno ali brezčično prenesi v daljavo. Temne točke na sliki zadržijo svetlobo nego svetle, tipajoči žarek, ki se slike odbija na fotoelektrično stanico, pa vzdružno ali brezčično na oddaljenem mestu poseben sprejemni aparat, ki jih na obratni način spreminja spet v svetlobne impulsne ustvarja s tem sliko. To vse je slišati zelo preprosto, a koliko podrobnih odkritij in izumov je bilo treba, da se je polagoma razvilo brzojavno oddajanje negibnih in sedaj tudi brezčično oddajanje živilih slik! Francoz Bellamy Nipkow in Carolus ter Anglešk Baird imajo glavno zaslugo za dovršitev te razvojne poti (Baird je poleg tega izumil tudi noktovor, aparat, s katerim je mogoče fotografirati v tem). Na Angleškem in v Ameriki so zdaj prve uporabne televizijske aparate, a sedaj se je na Angleškem uresničila tudi praktična televizija v podobi prvega televizijskega kinematografa.

LJUBEZEN IN POLITIKA

Proces Sabatier, v katerem stoji varan znakonski mož proti vodji francoskih socialistov Paulu Faureju, ker ga je dal slednji internati v neki umobolnici, da bi mogel v njegovem odstotnosti uživati ljubezen njegove žene, da je francoskim listom ogromno gradiva za vso vstrene opazke. Posebno Clement Vautel, dužni kramljac "Journals", strese vsak dan preprosto, a koliko podrobnih odkritij in izumov je bilo treba, da se je polagoma razvilo brzojavno oddajanje negibnih in sedaj tudi brezčično oddajanje živilih slik! Francoz Bellamy Nipkow in Carolus ter Anglešk Baird imajo glavno zaslugo za dovršitev te razvojne poti (Baird je poleg tega izumil tudi noktovor, aparat, s katerim je mogoče fotografirati v tem). Na Angleškem in v Ameriki so zdaj prve uporabne televizijske aparate, a sedaj se je na Angleškem uresničila tudi praktična televizija v podobi prvega televizijskega kinematografa.

DA BI SE NOVOROJENCI NE ZAMENJAVALI.

Dosedanje metode, ki so jih uporabljali porodnišnicah zoper zamjenjavo novorjenčev, so vse bolj ali manj odpovedale. Na ženskih klinikah v Debrecinu pa so si zdravnički izmislili način, ki je siguren. Iz razstopine rudičev na kamnu in pirolnega modrila sestavljajo nešanico, ki omogoča z navadnim jeklenim perom pisanje na kožo. Po nekoliko minutah se nešanica posuši in se ne da več odpraviti z vodo. Ohrani se najmanj dva tedna.

AMERISKE ROBNE OPAZKE

Mi nismo za nameravni petdnevni teden temveč za nenameravni petdnevni počitek ob koncu teda. ("Atlantic Journal").

—o—

Dama je ženska, ki se vedno spominja drugih in sebe nikoli ne pozabi. ("Atlantic Journal").

—o—

</

HČI MESTNEGA SODNIKA

IZVIRNA ZGODOVINSKA POVEST

IZ 15. STOLETJA

Spisal Jos. Jurčič

"Jaz ne vem!" — pravi Simon Grničak in upre v tla oči, "tvoja" hči je pač čudna deklica, vedno mi je na mislih, še sanja se mi o njej, rad jo vidim in rad hodim v twojo hišo, ali kadar pred njo stojim, tačas sem ves drug. Tako mi nekako glavo zmeša, da sem ves nerojen in še govoriti ne znam. Saj sicer imam vendar nekaj jezik."

"Napaka je le to, da se tako preveč vdaš njenim muham. Ženske rade vidijo moža, ki je po znanju in obnašanju nekako presegla. Pa nič ne skrbi in ne obupaj. Kar naenkrat ne gre, tudi bi ne bilo lepo, da bi se ti kar koj na vrat vredili."

"Zdi se mi, da sem že skoro prestar za njo, zato — —" "Kaj veš! Njena mati je bila tudi tako mlada ko ona in jaz v tvojih letih, ko sem jo vzel."

"Kaj pa meniš, ali ne roji deklici še vedno tisti Lah Krištof Cirijani, ali kako se pravi človeku, ki naj bi ga zlodej — —"

"A! beži, beži! Ne imenuj ga! Jaz bi mu že pot pokazal, da mi le pride blizu hiše. Tudi njez sem že govoril o tej reči in kakov sem sprevidel, ne mara čisto nič za njo. Ko bi pa res kaj imela ž njim, potem že vem, kako moram kakor oče varovati čast in poštenje svoje hčere."

Rekši vstane sodnik in se odpravlja. Simon Grničak pak je bil tako zamislil se v nekaj, da še s stola ni vstal.

"Ce ne greš z meno," — pravi sodnik, — "pa idi k Heleni. Menim, da se je že opravil. Želim ti veliko sreče pri njej, zakaj kakor sem ti že odkrito srčno povedal, rad bi videl zaradi tebe in zaradi sebe, da bi bil ravno ti moj zet. Le ravnaj se po mojih svetih in vse bo prav hodilo. Saj se bova še kaj videla!"

Sodnik odide. Simon Grničak pa tudi vstane, izpije ostanek vina iz kupice, da bi se malo ohrabril in jezik omajal, potem pa korači tudi on iz sobe ven, toda ne po stopnicah dol, ampak naravnost po mostovžu. Tam pred zadnjimi durmi malo obstoji, pogleda, ali mu bleka dobro stoji, pogleda lase ter se odklašja in potrka. Mehek pa precej glasen odziv se v sobi zaslisi, ki je vevel noter stopiti.

Soba, v katero je zdaj Simon stopil, ta je po napravah in posluštu pričala, da je mestni sodnik Janez Sumerek premožen mož. Zakaj čeravno ni bilo videti na lepotijah posebno zlata in srebra, našlo se je vendar več reči, ki so po svojem delu pričale, da je ustvarila izvedena roka laškega ali nemškega umetnika.

Tik okna je pri mali mizi sede-

Zato idite, če mi hočete malo prijaznosti pokazati."

"Ce pa želite, da bi šel gledat, pa grem. Vse do zadnje pike Vam bom povedal."

Rekši vstane Simon Grničak s stola, katerega je bil, čeravno nepovabljen, zasedel, in odide. Deklina je potem gledala skozi okno, in ko je videla, da se je na ulicah umeknil za vogel, sedla je zopet in dejala napol glasno: "Idi in ne pridi tako kmalu, sitnot!"

II.

Ker smo z letno številko nanznili čas, v katerem se naša povest godi, menimo, da nam skoraj ne bi trebalo opominjati, da je ljubljansko mesto imelo tedaj vso drugo podobno kakor današnji dan. Vsak, ki pozna nekoliko zgodbino tistega časa, vsak ve, da so bile razmere v družabnem in državnem življenu mnogo različne od teh, katerih smo vajeni videti. Ljubljana je bila veliko manjša kakor današnje mesto. Stanovi, plemenitaški, duhovski in mescanski, ločili so se zelo drug od druga. Prva, dva, plemstvo in duhovstvo, katera sta imela povsodi prvi glas, obmašala sta se potem takem kakor gospoda nad meščanom, kateri je sicer spoznal njuno vrhovnost, vendar pa hrabro branil sebe in svoje pravo zlasti prvemu nasproti.

Plemenitaš je živel od dela svojih kmetiških podložnikov, meščan pak si je moral ali z rokodelstvom ali kmetijo prislužiti svoj kruh. Lahko se tedaj posname, da je bilo meščanu veliko do tega, kake gospodarje je imel, ker je bilo že enkrat tako, da so poglavarsvo čez deželo in tedaj tudi čez mesto dobivali plemenitaši v roko. Veliko mu je bilo do tega, da so bili to pravčini možje, kateri so ga v miru pustili skrbeti za lastni blagor in premoženje.

Jurija iz Turjaka pa so poznaли, da je sovražnik mestnega načrada. Zato je bilo kaj malo ljudi na Starem trgu, ko je prijezdil novi glavar s svojo družbo. Le kak radovednež, ki je hotel tega mnogo imenovanega moža videti, ustopal se je s svojim sosedom za vogel in gledal novega deželnega glavarja? Glejte, jaz sem radovědná, kako bo prišel, kdo bo ž njim, kakor je in vse. Ko bi Vi bili zraven, povedali bi mi potlej vse na tanko."

"Saj so oče Vaš tam, oni Vam še lože povedo."

"To ni res. Oče malo govore.

TELLS HOW SHE TOOK 4 INCHES OFF HIPS

7 INCHES OFF WAIST

In 40 days by taking Kruschen Salts, Mrs. Helga Blaugh of New York City reduced 29½ lbs.—took 4 inches off hips, 3 inches off bust and 7½ inches off waist. "I was never so tight-waisted—I haven't gone pants grey a moment—I feel fine and look 10 yrs. younger."

To get rid of double chins, bulging hips, ugly rolls of fat on waist and upper arms SAFELY and without discomfort—just the right time to build up glorious health and acquire clear skin, bright eyes, energy and vivaciousness—to look younger and feel it—take a half teaspoonful of Kruschen Salts in a glass of hot water every morning before breakfast. • One jar lasts 4 weeks and costs but a trifle at any druggist the world over. Make sure you get Kruschen Salts—it's SAFE. Money back if not satisfied.

Lično delo

Za društvene prireditve, družabne sestanke, poroke in enake slučajev, naročite tiskovine v domači tiskarni, kjer je delo izvršeno lično po vašem okusu. Cene vedno najnižje.

Enakopravnost

6231 St. Clair Ave., HEnderson 5811

Raising the Family-

Pa never realized what a beautiful home he had!

MA THIS IS MR. JONAS THE REAL ESTATE FELLER WOTS GONNA TRY TO SELL OUR HOUSE FOR UC?

I WANT TO SUBMIT THIS AD IVE WRITTEN FOR THE PAPER ABOUT IT.

FOR SALE ON PEACH STREET-BEAUTIFUL 8 ROOM HOUSE MAGNIFICENT VIEW ALL MODERN CONVENiences-HEDGES AND FRUIT TREES-10 MINUTES FROM PUBLIC SO EASY ACCESS TO EVERYTHING-APPLY TO JONAS BROS. REAL ESTATE.

WHADDAYA MEAN YOUVE CHANGED YOUR MIND ABOUT SELLING THE PLACE?

Egg-Zactly WOT I SAID.

WHY DOGGONIT, THAT'S JUST THE KINDA PLACE I BEEN LOOKIN FOR FOR 10 YEARS!

"I Can Work Every Day Now"

If you must be on the job EVERY DAY, take Lydia E. Pinkham's Tablets. They relieve periodic pain and discomfort. If you take them regularly . . . and if yours is not a surgical case . . . you should be able to avoid periodic upsets, because this medicine helps to correct the CAUSE of your trouble.

"I am a factory worker. I was weak and nervous and my stomach and back pained me severely, but since I took Lydia E. Pinkham's Tablets the pains don't appear anymore". — Miss Helen Kolaski, 3904 N. Christiana Ave., Chicago, Ill.

LYDIA E. PINKHAM'S TABLETS
Ask Your Druggist for the 50¢ size

"I took your Tablets for painful periods. My back ached and I had cramping pains. This medicine relieved the pain immediately. I am able to do my work now." — Mrs. C. C. Woodard, Route 5, Box 71, Moulton, Ala.

taš z lepim licem in čedno obdel, da nosi prevzetnega jezdeca. Po velikanski postavi in zavestni vzrasti soditi, je bil Turjačan telesno močan. — Med njegovim spremstvom je bil mladenič, ki ni mogel biti veliko čez tri in dvajset let star. Jezdil je ob njegovi levi strani in je bil skoraj edini, s katerim je Turjačan zdaj pa zdaj kako besedo spregovoril. Že po zarjavelem o brazu, ki je bil pa lep, kakor bi moral vsak pritrditi, po črnih laseh in živih, ognjenih očeh bi bil človek sodil, da je Italijan, tudi ko ne bi bil slišal imena Cirijani. Bil je po deželi že precej znani kakor benečanski plemeniti-

Trop je jezdil ravno minododnikove hiše. Cirijani se je od daleč oziral na okna. Zagledal je tam obrazek Hellenin in ves se nekako oživil.

"Poglejte tja na tretjo okna je!" — pravi Turjačan.

"Ali ni čedno dete?"

"Dobro znate izbirati," odgovori Jurij.

(Dalje prihodnjič)

MURINE
For YOUR EYES
Murine Co., Dpt. H.S., 9E. Ohio St., Chicago

Ciste, svetle, zdrave KRASNE OČI

so čudovita last. Murine očisti, in lajša ter je čevezujot in neškodljiv.

Knjigo Eye Care ali Eye Beauty posljemo brezplačno na zahtevo.

To All Who Suffer Stomach Agony, Gas and Indigestion

Money Back If One Bottle of Dare's Mentha Pepsin Doesn't Do You More Good Than Anything You Ever Used.

Why bother with slow actors when one tablespoonful of this splendid and pleasant liquid remedy will cause gas, bloating, heartburn or any upset condition of the stomach to speedily vanish.

And why should any man or woman suffer another hour with indigestion or any stomach misery when the ready relief and comfort instantly can be easily procured?

But there is more to say about this remarkable remedy—something that will interest thousands of despondent people.

Dare's Mentha Pepsin is a supreme medicine that drugists everywhere guarantee—a fine tonic that builds you up and makes you strong with vim, eat with relish and sleep soundly.

"I made it myself and I thought I couldn't Sew

- Thousands of women are making the same discovery by taking advantage of the Singer "Make-It-Yourself" Plan.
- Through this Plan, you receive lessons in making dresses, children's clothes, rugs, draperies—style consultations—fashion books—sewing books—all the help you'll ever need to "Make-It-Yourself".
- The complete service is given at no extra cost with the purchase of a new Singer Electric. A small down-payment (easy terms) places the Singer in your home.

Ask for complete details.

Erasmus Gorshe

1030 East 66th Place

Corner St. Clair

HEnd. 4245

MAKE IT YOURSELF ON A Singer

